

Nastroje społeczne w sierpniu

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Sierpień¹ nie przyniósł większych zmian w nastrojach społecznych – Polacy w dalszym ciągu częściej wyrażają niezadowolenie z sytuacji w kraju niż przekonanie, że zmierza ona w dobrym kierunku. W miarę stabilne są też prognozy na nadchodzące miesiące. Zarówno w odniesieniu do wymiaru publicznego, jak i prywatnego najczęściej wyrażane jest przekonanie o utrzymaniu *status quo*.

OCENY

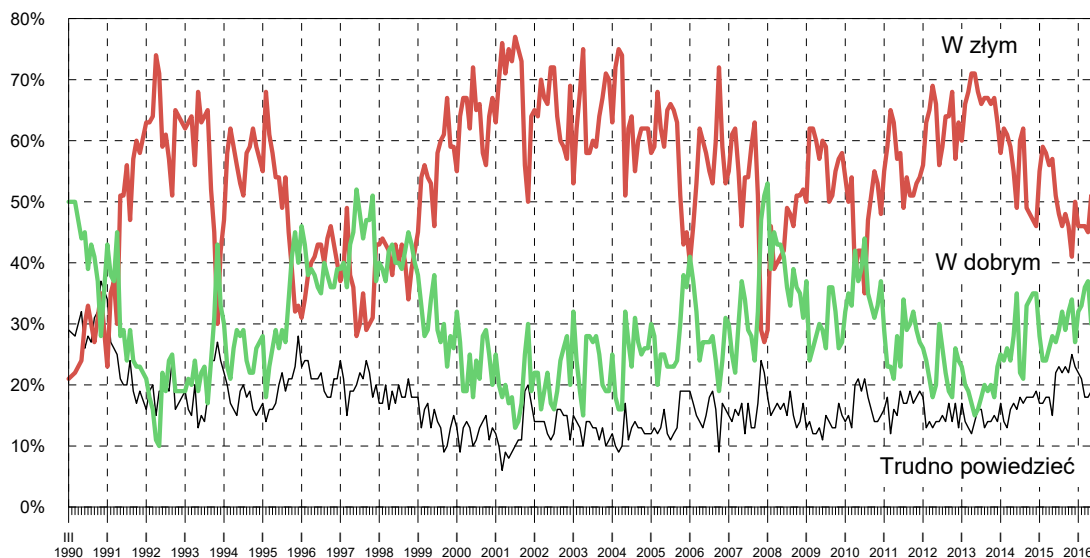
Podobnie jak przed miesiącem niespełna połowa badanych (45%, wzrost o 2 punkty procentowe) jest rozczarowana **kierunkiem zmian zachodzących w Polsce**, a ponad jedna trzecia (38%) ocenia je pozytywnie.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015					2016							
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach												
W dobrym	32	29	32	34	27	32	33	36	37	30	33	37	38
W złym	46	48	46	41	50	46	46	46	45	51	47	43	45
Trudno powiedzieć	22	23	22	25	23	22	21	18	18	19	20	20	17

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (315) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 17–25 sierpnia 2016 roku na liczącej 1033 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. CZY, OGÓLNIIE RZECZ BIORĄC, SYTUACJA W NASZYM KRAJU ZMIERZA W DOBRYM CZY TEŻ W ZŁYM KIERUNKU?

Postrzeżenie ogólnej sytuacji w Polsce zależy przede wszystkim od poglądów politycznych badanych oraz ich zaangażowania religijnego. Niezadowoleni z kierunku rozwoju sytuacji w kraju są głównie respondenci o orientacji lewicowej (68% opinii negatywnych) i centrowej (57%) oraz niepraktykujący religijnie (66%) lub praktykujący kilka razy w roku (52%). Ponadto krytyczne opinie nieco częściej niż inni wyrażają z jednej strony osoby niezadowolone ze swojej sytuacji materialnej (58%), a z drugiej – osiągające najwyższe dochody *per capita* (53%). W grupach zawodowych szczególnie krytyczni w ocenie sytuacji w kraju są pracownicy usług (58% opinii negatywnych) oraz gospodynie domowe (55%) – zob. tabela aneksowa 1.

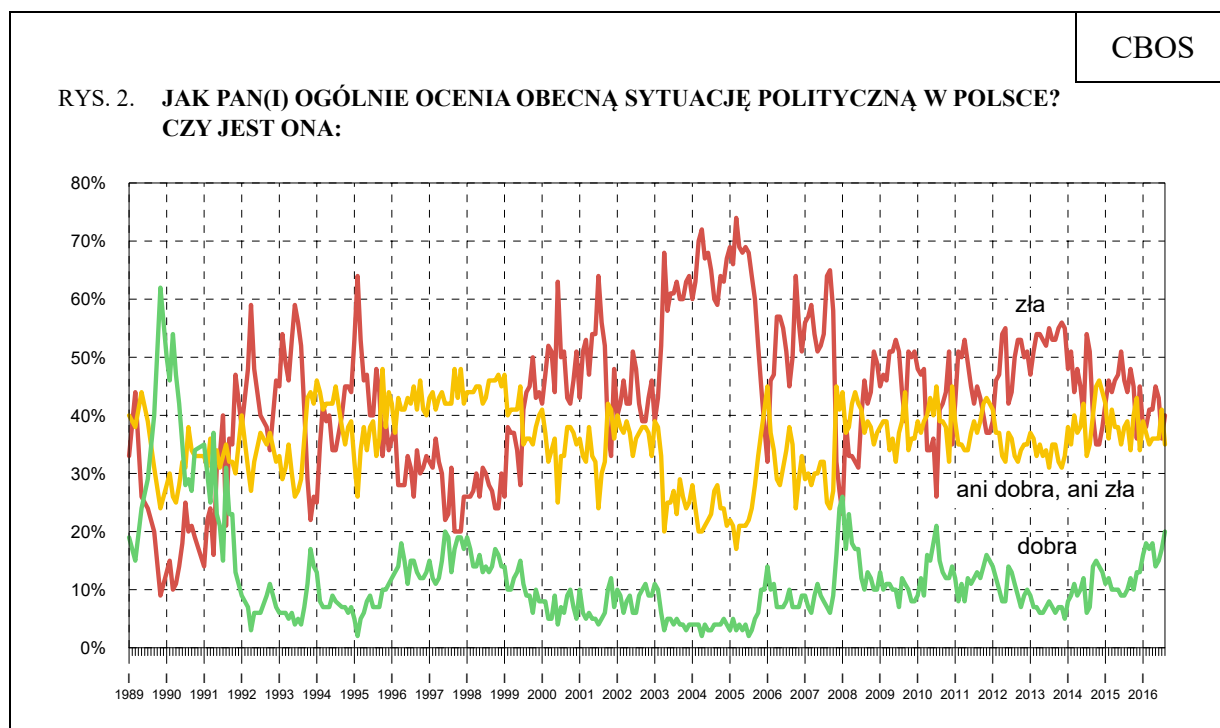
W potencjalnych elektoratach partyjnych zadowolenie z rozwoju sytuacji w Polsce zdecydowanie przeważa nad niezadowoleniem jedynie wśród zwolenników PiS (81% wobec 9%). Ci, którzy chcą głosować na PO, Nowoczesną oraz ruch Kukiz'15, podobnie jak osoby niezamierzające uczestniczyć w ewentualnych wyborach parlamentarnych lub niezdecydowane, czy wziąć w nich udział, najczęściej negatywnie wypowiadają się o kierunku zmian w Polsce, przy czym najbardziej krytyczni w swoich ocenach są wyborcy Nowoczesnej.

Tabela 2

Elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?		
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Platforma Obywatelska	23	64	14
Prawo i Sprawiedliwość	81	9	10
Kukiz'15	28	57	15
Nowoczesna	10	80	10
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	28	48	24
Niezamierzający brać udziału w wyborach	25	54	21

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

W ciągu miesiąca nieznacznie i zarazem niejednoznacznie zmieniły się opinie na temat **sytuacji politycznej w Polsce**. Przybyło zarówno ankietowanych, którzy wyrażają niezadowolenie (o 4 punkty, do 40%), jak i tych, którzy są nią usatysfakcjonowani (o 3 punkty, do 20%). Nieco ponad jedna trzecia respondentów sytuację na krajowej scenie politycznej ocenia jako przeciętną (35%, spadek o 6 punktów).

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Tabela 3

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015					2016							
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach												
– dobra	10	12	10	13	13	16	18	17	18	14	15	17	20
– ani dobra, ani zła	39	34	40	43	34	39	37	35	36	36	36	41	35
– zła	44	48	45	36	45	38	38	41	41	45	43	36	40
Trudno powiedzieć	7	6	5	8	8	7	7	7	5	5	6	6	5

W większości grup społeczno-demograficznych sytuacja na polskiej scenie politycznej postrzegana jest najczęściej jako zła lub przeciętna. Pozytywne opinie przeważają jedynie wśród osób o prawicowych poglądach politycznych (40%) oraz praktykujących religijnie kilka razy w tygodniu (35%). Relatywnie częściej niż inni dobrze o sytuacji politycznej w Polsce wypowiadają się także respondenci praktykujący religijnie raz w tygodniu (28% opinii pozytywnych), mający 65 lat i więcej (25%), legitymujący się wykształceniem zasadniczym zawodowym (26%), osiągający dochody *per capita* w przedziale 1400 zł – 1999 zł (26%) oraz ci, których miesięczny dochód na osobę w gospodarstwie domowym nie przekracza 650 zł (25%). W grupach społeczno-zawodowych sytuację polityczną nieco lepiej niż inni oceniają rolnicy (32% opinii pozytywnych), bezrobotni (26%) i emeryci (25%) – zob. tabela aneksowa 2.

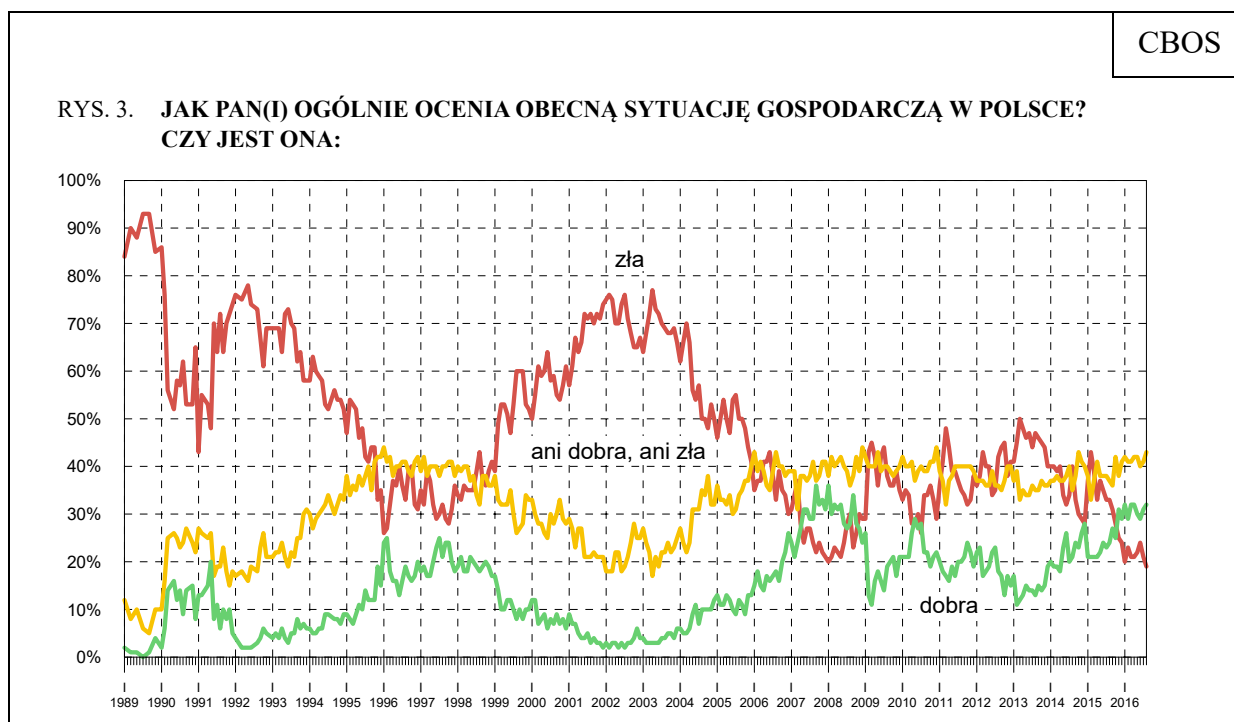
W potencjalnych elektoratach partyjnych zadowolenie z obecnej sytuacji politycznej w kraju wyrażają przede wszystkim zwolennicy PiS (53% ocen dobrych), natomiast największym krytycyzmem w tym względzie – podobnie jak w ocenie ogólnej sytuacji w Polsce – cechują się sympatycy Nowoczesnej (59% ocen negatywnych).

Tabela 4

Elektoraty*	Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:			
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Platforma Obywatelska	11	42	41	6
Prawo i Sprawiedliwość	53	34	5	8
Kukiz'15	23	48	21	8
Nowoczesna	4	34	59	3
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	13	35	41	11
Niezamierzający brać udziału w wyborach	13	38	40	9

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

W porównaniu z lipcem nie zmieniły się znacząco oceny **kondycji gospodarczej kraju**. Jedna trzecia badanych określa ją jako dobrą (32%), a niespełna jedna piąta jest z niej niezadowolona (spadek o 2 punkty, do 19%).

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

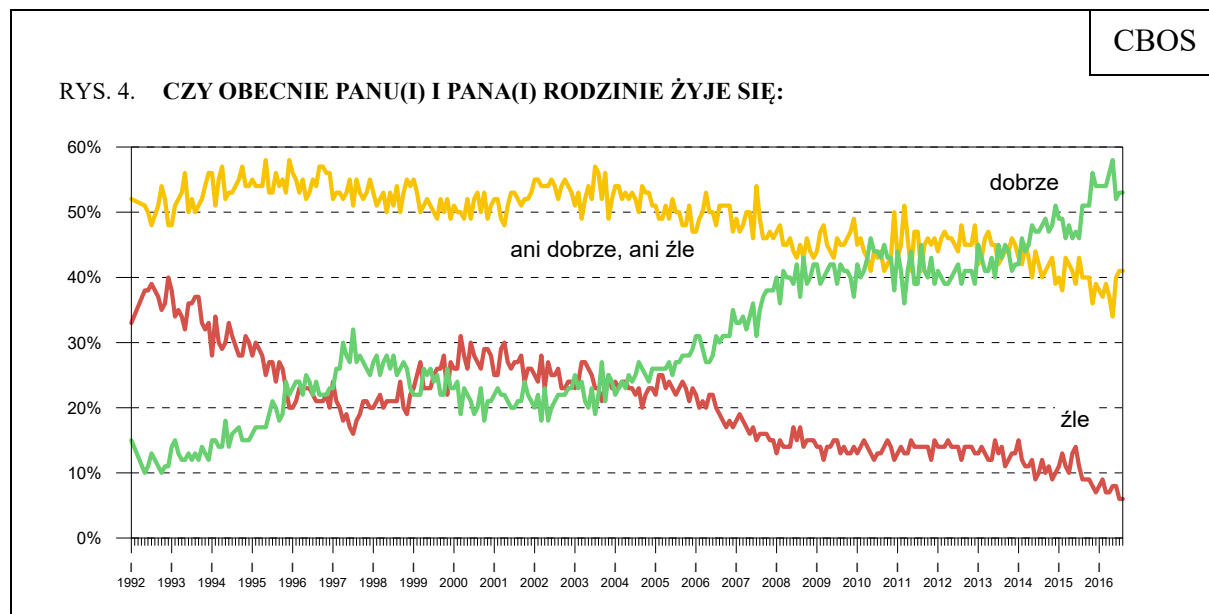
Tabela 5

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015					2016							
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach												
– dobra	24	27	25	31	29	32	29	32	32	30	29	31	32
– ani dobra, ani zła	37	36	42	38	41	42	41	41	42	42	40	41	43
– zła	33	31	28	25	24	20	23	21	21	22	24	21	19
Trudno powiedzieć	6	6	5	6	6	6	7	6	5	6	7	7	6

Zadowolenie z kondycji polskiej gospodarki jest zazwyczaj tym częstsze, im wyższy poziom wykształcenia respondentów, im większa miejscowość zamieszkania, im wyższy miesięczny dochód *per capita* w gospodarstwie domowym oraz im bardziej satysfakcjonująca ocena własnej sytuacji materialnej. Nieco lepsze oceny w tym zakresie wystawiają również mężczyźni. Z kolei w grupach społeczno-zawodowych najlepiej o sytuacji gospodarczej kraju wypowiadają się przedstawiciele kadry kierowniczej oraz emeryci. Ponadto wyraźnie lepsze

niż inni oceny w tym zakresie wyrażają osoby praktykujące kilka razy w tygodniu oraz deklarujące prawicowe poglądy polityczne (zob. tabela aneksowa 3).

Stabilne są też oceny **poziomu życia badanych i ich rodzin**. Nadal nieco ponad połowa respondentów (53%) twierdzi, że im i ich rodzinom żyje się dobrze, dwie piąte (41%) uważa, że przeciętnie, a co szesnasty (6%) – że źle.

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Tabela 6

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015					2016							
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach												
– dobrze	51	51	51	56	54	54	54	54	56	58	52	53	53
– ani dobrze, ani źle	40	40	40	36	39	38	37	39	37	34	40	41	41
– źle	9	9	9	8	7	8	9	7	7	8	8	6	6

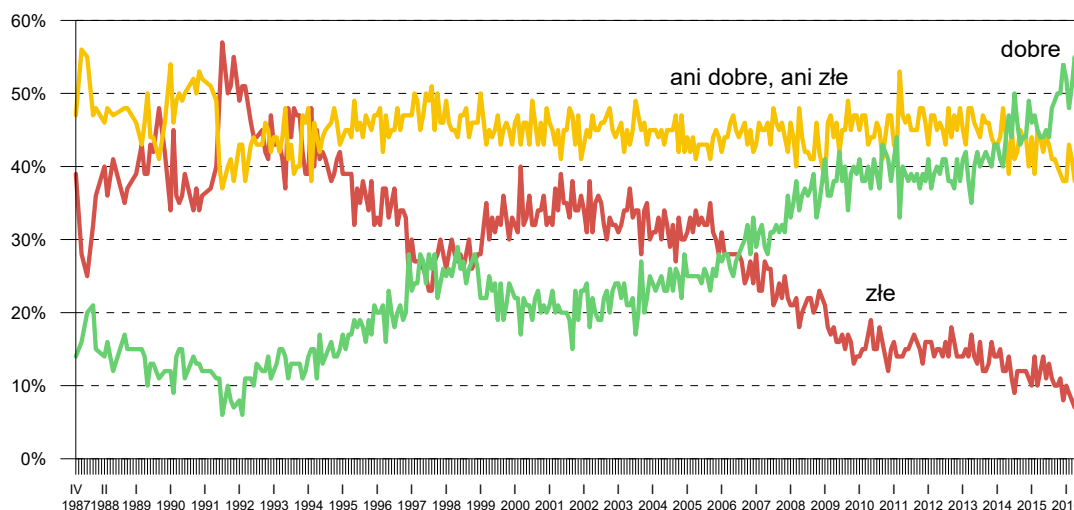
W ocenie **warunków materialnych gospodarstw domowych** również nic się nie zmieniło. Połowa respondentów jest nimi usatysfakcjonowana (51%), ponad dwie piąte określa je jako przeciętne (43%), a co szesnasty jest z nich niezadowolony (6%).

Tabela 7

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015					2016							
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach												
– dobre	48	49	50	50	54	52	48	51	55	51	46	51	51
– ani dobre, ani złe	41	41	40	39	38	38	43	41	38	39	45	42	43
– złe	11	10	10	11	8	10	9	8	7	10	9	7	6

RYS. 5. JAK PAN(I) OCENIA OBECNE WARUNKI MATERIALNE SWOJEGO GOSPODARSTWA DOMOWEGO? CZY SĄ ONE:

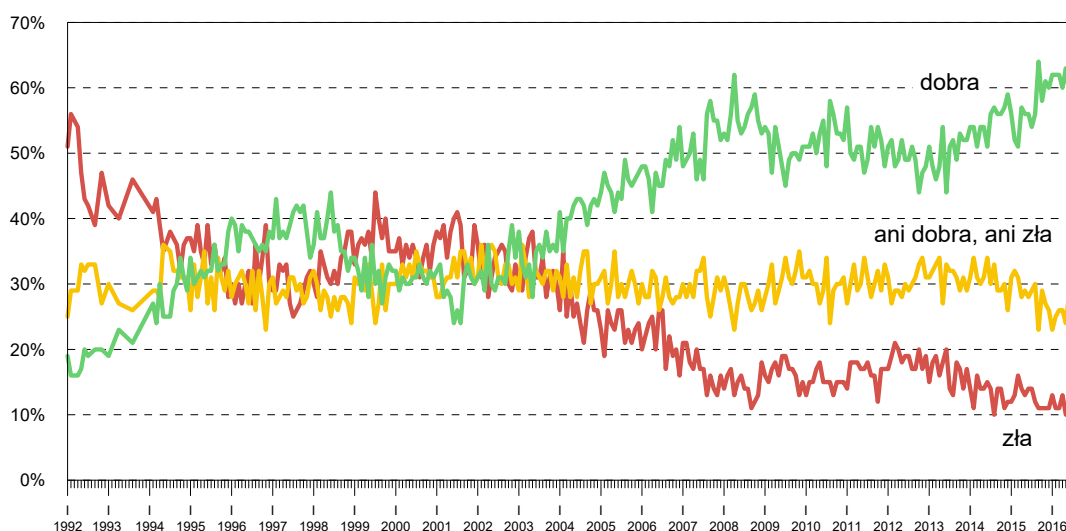

Do marca 1992 roku pytanie brzmiało: „Jak ocenia Pan(i) swoje (rodziny) obecne warunki materialne?“, a środkową kategorią skali było „średnie, przeciętne”

Satysfakcja z poziomu życia rodziny i jej warunków materialnych z reguły rośnie wraz z wielkością uzyskiwanych dochodów *per capita* oraz – co się z tym wiąże – poziomem wykształcenia badanych, a poniekąd także wraz z wielkością miejscowości zamieszkania, maleje natomiast wraz z wiekiem. W grupach społeczno-zawodowych stosunkowo najlepiej o jakości życia swoich rodzin i ich sytuacji materialnej wypowiadają się: prywatni przedsiębiorcy, uczniowie i studenci, kadra kierownicza, specjaliści wyższego i średniego szczebla oraz pracownicy administracyjno-biurowi (zob. tabela aneksowa 4).

Jeżeli chodzi o opinie na temat **kondycji zakładów pracy**, od lipca minimalnie przybyło zarówno tych zatrudnionych, którzy uważają, że jest ona dobra (wzrost o 3 punkty, do 61%), jak i tych, którzy są z niej niezadowoleni (wzrost o 2 punkty, do 13%). Ubyło natomiast ankietowanych (z 30% do 25%), którzy sytuację firm, w których są zatrudnieni, określają jako przeciętną.

RYS. 6. JAK PAN(I) OGÓLNI OCENIA OBECNĄ SYTUACJĘ W PANA(I) ZAKŁADZIE PRACY?*

* Odpowiedzi osób pracujących. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Tabela 8

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	2015					2016							
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
N*	563	503	580	501	507	574	543	535	612	580	516	501	568
	w procentach												
– dobra	56	64	58	61	60	62	62	62	60	63	59	58	61
– ani dobra, ani zła	30	23	29	27	26	23	25	26	26	24	29	30	25
– zła	12	11	11	11	11	13	11	11	13	10	11	11	13
Trudno powiedzieć	2	2	2	1	3	2	2	1	1	3	1	1	1

Oceny sytuacji w zakładach pracy związane są przede wszystkim z kondycją materialną pracujących. Dobrze oceniają tę sytuację przede wszystkim ci, którzy warunki materialne swoich gospodarstw domowych określają jako dobre. Są to raczej młodzi pracownicy, dobrze wykształceni, uzyskujący miesięczne dochody *per capita* od 1400 zł do 1999 zł. Uwzględniając status zawodowy można stwierdzić, że pozytywne oceny w omawianym zakresie nieco częściej niż inni formułują osoby zatrudnione w sektorze usług, robotnicy wykwalifikowani oraz kadra kierownicza i specjaliści wyższego szczebla (zob. tabela aneksowa 5).

PRZEWIDYWANIA

W sierpniu, podobnie jak przed miesiącem, niemal równie liczne są grupy badanych, którzy oczekują, że w ciągu najbliższego roku **sytuacja w kraju** się poprawi, i tych, którzy obawiają się jej pogorszenia (odpowiednio 24% i 23%). Niezmiennie przeważają respondenci, którzy nie spodziewają się zmian w tym zakresie (44%, wzrost o 2 punkty procentowe).

Tabela 9

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015					2016							
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach												
Poprawi się	20	19	19	24	24	30	28	27	27	21	23	25	24
Nie zmieni się	51	45	51	44	35	33	33	36	37	39	42	42	44
Pogorszy się	16	23	15	20	29	26	29	31	27	31	27	24	23
Trudno powiedzieć	13	13	15	12	12	11	10	6	9	9	8	9	9

W ostatnim miesiącu nieco wzrósł pesymizm w przewidywaniach dotyczących **sytuacji politycznej w Polsce**. O 4 punkty procentowe (do 25%) zwiększył się odsetek badanych spodziewających się jej pogorszenia. Na poprawę sytuacji politycznej w kraju, podobnie jak przed miesiącem, liczy niemal jedna piąta respondentów (18%), a niespełna połowa (47%) oczekuje w tym zakresie utrzymania *status quo*.

Tabela 10

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015					2016							
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach												
– poprawi się	21	16	19	24	25	28	23	23	23	19	18	19	18
– nie zmieni się	45	45	45	38	33	31	37	39	43	44	44	48	47
– pogorszy się	18	23	18	25	31	30	30	29	25	30	26	21	25
Trudno powiedzieć	16	16	18	13	11	11	10	9	9	7	12	12	10

Minimalnie bardziej pesymistyczne niż w lipcu, ale ciągle nieco lepsze niż w maju i czerwcu, są prognozy **kondycji gospodarczej kraju**. Na jej poprawę liczy, tak jak przed miesiącem, jedna czwarta badanych (25%), zaś niespełna jedna piąta (19%, wzrost o 2 punkty procentowe) spodziewa się jej pogorszenia. Niezmiennie największa grupa (45%, spadek o 2 punkty) nie przewiduje zmian w tej dziedzinie.

Tabela 11

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015					2016							
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach												
– poprawi się	22	22	22	27	24	30	24	28	29	22	22	25	25
– nie zmieni się	52	48	52	47	43	37	41	42	46	47	45	47	45
– pogorszy się	12	15	11	14	20	20	24	20	17	21	20	17	19
Trudno powiedzieć	14	15	15	12	13	13	11	10	8	10	13	11	11

Zbliżone do lipcowych są przewidywania dotyczące **poziomu życia respondentów i ich rodzin**. Nieco ponad jedna piąta badanych (22%, wzrost o 2 punkty procentowe) sądzi, że w ciągu najbliższego roku jakość ich życia poprawi się, co dziesiąty (10%) obawia się jej pogorszenia, a niemal trzy piąte (59%) przewiduje, że za rok będzie im się żyło tak samo jak obecnie.

Tabela 12

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015					2016							
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach												
– lepiej	20	22	20	23	22	25	23	25	24	20	22	20	22
– tak samo	61	56	61	58	58	56	58	58	59	58	60	63	59
– gorzej	9	9	9	9	10	8	9	9	10	13	8	9	10
Trudno powiedzieć	10	13	10	10	10	11	10	8	7	9	10	8	9

W stosunku do poprzedniego miesiąca nie zmieniły się również prognozy w zakresie **warunków materialnych gospodarstw domowych** respondentów. Niezmiennie zdecydowanie przeważa przekonanie o utrzymaniu *status quo* (72% wskazań). Pozostali badani ponad dwukrotnie częściej spodziewają się poprawy swojej sytuacji materialnej (20%) niż jej pogorszenia (8%).

Tabela 13

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015					2016							
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach												
– poprawią się	17	23	17	23	22	24	19	18	21	18	17	21	20
– pozostaną bez zmian	75	69	75	68	70	69	72	74	71	72	76	71	72
– pogorszą się	8	8	8	9	8	7	9	8	8	10	7	8	8

W ostatnim miesiącu wzrosła (z 56% do 61%) grupa aktywnych zawodowo osób, które uważają, że w najbliższym roku nie zmieni się **kondycja ich zakładów pracy**. Jej poprawy spodziewa się obecnie nieco ponad jedna piąta pracujących (21%, spadek o 4 punkty procentowe), a pogorszenia – co dziesiąty (10%).

Tabela 14

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	2015					2016							
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	N*	564	503	580	502	507	574	543	536	612	582	515	501
w procentach													
– poprawi się	17	25	22	25	23	24	23	22	21	18	25	25	21
– pozostanie bez zmian	65	56	63	62	56	57	61	64	63	64	61	56	61
– pogorszy się	10	7	6	6	12	11	9	8	10	10	7	9	10
Trudno powiedzieć	8	12	9	7	9	8	7	6	6	8	7	10	8

BEZPIECZEŃSTWO ZATRUDNIENIA I OCENA LOKALNYCH RYNKÓW PRACY

W sierpniu odnotowaliśmy niewielkie pozytywne zmiany w ocenach **sytuacji na lokalnych rynkach pracy**, przy czym niezmiennie największe grupy ankietowanych twierdzą, że w ich miejscowości lub okolicy trudno o jakąkolwiek pracę (31%) lub – częściej – że można wprawdzie znaleźć zatrudnienie, ale niespełniające oczekiwań (52%, wzrost o 3 punkty procentowe). Małe i obecnie niemal równoliczne są grupy badanych wyrażających skrajne poglądy w tym zakresie, zgodnie z którymi w najbliższej okolicy nie ma żadnej pracy (6%, spadek o 2 punkty) lub bez większych problemów można znaleźć odpowiednie zatrudnienie (7%).

Tabela 15

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2015					2016							
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach												
– bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę													
	5	4	5	4	5	4	6	5	6	8	4	7	7
– można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	41	42	43	48	44	45	42	46	45	45	49	49	52
– trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	41	40	36	36	36	38	37	36	37	33	34	30	31
– nie można znaleźć żadnej pracy	10	11	12	8	11	9	12	10	8	9	8	8	6
Trudno powiedzieć	3	3	4	4	4	4	3	3	4	5	5	6	4

Na trudności związane ze znalezieniem pracy narzekają przede wszystkim osoby najgorzej oceniające swoją sytuację materialną, o najniższych dochodach *per capita*, mieszkające w najmniejszych miastach, z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym oraz mające co najmniej 65 lat, a pod względem statusu zawodowego – zwłaszcza emeryci i renciści (zob. tabela aneksowa 7).

W ciągu miesiąca dość istotnie zmniejszyło się **poczucie zagrożenia bezrobociem** wśród Polaków. W sierpniu ponad dwie trzecie pracujących (70%, wzrost o 4 punkty procentowe) deklaruje pewność zatrudnienia, a z możliwością utraty pracy liczy się mniej więcej co czwarty (26%, spadek o 6 punktów).

Tabela 16

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																									
	2015					2016																				
	VIII (N=564)	IX (N=504)	X (N=581)	XI (N=503)	XII (N=507)	I (N=574)	II (N=543)	III (N=536)	IV (N=612)	V (N=582)	VI (N=515)	VII (N=501)	VIII (N=568)													
	w procentach																									
Bardzo poważnie się z tym liczę	6	32	4	30	6	31	8	29	8	32	5	29	6	32	4	30	4	31	3	25	4	30	8	32	4	26
Raczej tak	26		26		25		21		24		24		26		26		27		22		26		24		22	
Raczej nie	40		38		36		41		36		40		42		39		39		44		39		38		37	
Nie, to mało prawdopodobne	25	65		66	66		67		64		68		66		68		67		71		67		66		70	
Trudno powiedzieć	3	3	4	4	3	3	4	4	4	4	3	3	2	2	2	2	2	2	4	4	3	3	2	2	4	4

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

W grupach zawodowych obawy przed utratą zatrudnienia relatywnie najczęściej wyrażają robotnicy niewykwalifikowani (35% z nich liczy się z taką ewentualnością) oraz pracownicy usług (30%), najrzadziej zaś rolnicy (81% z nich nie ma takich obaw), pracownicy administracyjno-biurowi (80%) oraz personel średniego szczebla, w tym technicy (79%) – zob. tabela aneksowa 8.

Odnosząc sierpniowe notowania nastrojów społecznych do tych sprzed miesiąca, można stwierdzić, że w zasadzie nie zmieniły się one. Zauważalna różnica dotyczy wyłącznie spadku poczucia zagrożenia bezrobociem. Porównując natomiast obecne wyniki rok do roku,

notujemy pozytywną zmianę – zwłaszcza jeżeli chodzi o oceny ogólnej sytuacji w kraju, a także jej wymiaru politycznego i gospodarczego. W ciągu roku nieco poprawiły się również oceny sytuacji materialnej i zawodowej respondentów, minimalnie korzystniejsze są też przewidywania w tych wymiarach. W porównaniu z sierpniem 2015 roku lepsze są aktualne oceny sytuacji na lokalnych rynkach pracy i mniejsze poczucie zagrożenia bezrobociem wśród pracujących. Mniej jednoznaczne zmiany zaszły natomiast w przewidywaniach dotyczących sfery publicznej – w ciągu roku przybyło w tym względzie zarówno optymistów, jak i pesymistów.

Opracował
Rafał BOGUSZEWSKI

Tabela 1					
		Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?			Liczba osób
		W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		38	45	17	1028
Płeć	Mężczyźni	39	43	18	485
	Kobiety	36	47	16	543
Wiek	18–24 lata	36	51	14	79
	25–34	37	50	13	200
	35–44	38	44	19	194
	45–54	34	51	15	154
	55–64	37	41	22	186
	65 lat i więcej	42	40	19	214
Miejsce zamieszkania	Wieś	39	41	20	411
	Miasto do 19 999	36	50	14	148
	20 000 – 99 999	37	44	19	202
	100 000 – 499 999	35	50	15	164
	500 000 i więcej mieszk.	38	51	12	103
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	41	38	22	203
	Zasadnicze zawodowe	43	41	16	250
	Średnie	34	50	16	316
	Wyższe	34	49	17	259
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	34	48	17	99
	Średni personel, technicy	37	52	11	41
	Pracownicy adm.-biurowi	27	53	20	65
	Pracownicy usług	30	58	12	84
	Robotnicy wykwalifikowani	38	39	23	133
	Robotnicy niewykwalifik.	42	45	13	46
	Rolnicy	50	40	10	45
	Pracujący na własny rach.	30	52	18	43
	Bezrobotni	40	47	14	66
	Emeryci	46	35	20	245
	Renciści	26	52	23	57
	Uczniowie i studenci	35	49	16	47
	Gospodynie domowe i inni	35	55	10	57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	36	47	17	145
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	37	44	20	109
	sekt. pryw. poza rolnict.	32	50	17	264
	prywatnym gosp. rolnym	48	40	13	49
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	34	43	23	120
	Od 650 zł do 999 zł	39	41	21	132
	Od 1000 zł do 1399 zł	42	38	20	151
	Od 1400 zł do 1999 zł	46	42	12	142
	2000 zł i więcej	37	53	10	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	24	58	18	67
	Średnie	38	45	16	442
	Dobre	39	44	18	519
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	56	34	10	46
	Raz w tygodniu	46	36	18	448
	1–2 razy w miesiącu	32	48	21	172
	Kilka razy w roku	32	52	16	226
	W ogóle nie uczestniczy	19	66	15	131
Poglądy polityczne	Lewica	20	68	12	145
	Centrum	27	57	17	261
	Prawica	61	26	13	348
	Trudno powiedzieć	28	46	26	259

Tabela 2		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		20	35	40	5	1027
Płeć	Mężczyźni	22	30	44	4	485
	Kobiety	18	39	36	7	542
Wiek	18–24 lata	17	45	35	3	80
	25–34	16	38	42	4	200
	35–44	21	41	36	2	193
	45–54	18	31	43	8	154
	55–64	21	33	39	7	185
	65 lat i więcej	25	26	40	9	214
Miejsce zamieszkania	Wieś	22	35	36	6	409
	Miasto do 19 999	16	28	48	8	149
	20 000 – 99 999	21	38	38	4	202
	100 000 – 499 999	16	38	40	7	164
	500 000 i więcej mieszk.	21	32	46	1	103
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	21	38	31	10	203
	Zasadnicze zawodowe	26	31	38	5	250
	Średnie	19	33	43	5	315
	Wyższe	15	39	43	3	259
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	19	38	40	3	99
	Średni personel, technicy	18	36	46		40
	Pracownicy adm.-biurowi	17	36	45	2	65
	Pracownicy usług	20	24	51	5	84
	Robotnicy wykwalifikowani	17	34	43	6	133
	Robotnicy niewykwalifik.	15	39	44	2	46
	Rolnicy	32	34	31	3	45
	Pracujący na własny rach.	8	39	49	4	43
	Bezrobotni	26	45	20	9	64
	Emeryci	25	29	38	8	246
	Renciści	20	29	37	15	57
	Uczniowie i studenci	17	45	37		48
	Gospodynie domowe i inni	13	46	37	3	57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	19	39	38	4	146
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	11	35	50	4	109
	sekt. prywat. poza rolnict.	18	32	46	4	263
	prywatnym gosp. rolnym	31	34	30	5	49
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	25	32	31	12	121
	Od 650 zł do 999 zł	23	47	28	2	132
	Od 1000 zł do 1399 zł	22	40	34	4	151
	Od 1400 zł do 1999 zł	26	29	39	5	142
	2000 zł i więcej	17	32	48	2	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	24	31	39	6	65
	Średnie	19	36	39	5	442
	Dobre	20	34	40	6	521
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	35	28	31	6	46
	Raz w tygodniu	28	35	31	7	451
	1–2 razy w miesiącu	17	41	40	2	171
	Kilka razy w roku	13	36	48	4	225
	W ogóle nie uczestniczy	8	27	59	6	131
Poglądy polityczne	Lewica	7	31	61	0	145
	Centrum	11	38	47	3	263
	Prawica	40	27	30	3	348
	Trudno powiedzieć	11	42	34	13	259

Tabela 3		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		32	43	19	6	1028
Płeć	Mężczyźni	36	41	19	5	485
	Kobiety	29	44	19	8	543
Wiek	18–24 lata	33	47	13	7	80
	25–34	28	45	22	5	199
	35–44	34	45	16	5	194
	45–54	33	40	21	7	154
	55–64	31	42	19	7	186
	65 lat i więcej	36	39	18	7	214
Miejsce zamieszkania	Wieś	29	43	21	7	410
	Miasto do 19 999	33	41	20	6	148
	20 000 – 99 999	32	42	20	6	202
	100 000 – 499 999	34	47	13	7	164
	500 000 i więcej mieszk.	42	40	15	3	104
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	29	38	22	11	203
	Zasadnicze zawodowe	31	42	20	7	251
	Średnie	33	45	17	5	315
	Wyższe	36	45	16	3	260
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	38	44	15	3	99
	Średni personel, technicy	31	51	19		41
	Pracownicy adm.-biurowi	26	60	10	3	65
	Pracownicy usług	32	38	25	5	84
	Robotnicy wykwalifikowani	33	39	22	6	134
	Robotnicy niewykwalifik.	33	28	34	5	46
	Rolnicy	32	45	20	3	45
	Pracujący na własny rach.	30	54	15	1	43
	Bezrobotni	29	40	21	10	63
	Emeryci	36	39	17	8	246
	Renciści	29	36	22	13	57
	Uczniowie i studenci	33	51	10	6	48
	Gospodynie domowe i inni	25	49	16	9	57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	34	44	18	3	147
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	33	55	8	3	109
	sekt. pryw. poza rolnict.	32	38	25	5	264
	prywatnym gosp. rolnym	33	41	21	5	49
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	26	40	24	11	120
	Od 650 zł do 999 zł	28	41	24	6	132
	Od 1000 zł do 1399 zł	33	49	13	5	151
	Od 1400 zł do 1999 zł	41	35	15	9	142
	2000 zł i więcej	39	43	17	2	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	23	32	42	2	65
	Średnie	24	49	20	6	442
	Dobre	41	39	14	7	521
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	44	36	16	3	46
	Raz w tygodniu	38	40	16	6	450
	1–2 razy w miesiącu	26	50	18	7	172
	Kilka razy w roku	28	44	23	6	225
	W ogóle nie uczestniczy	26	43	22	8	131
Poglądy polityczne	Lewica	32	47	17	4	145
	Centrum	30	42	24	4	263
	Prawica	44	40	11	4	348
	Trudno powiedzieć	19	44	24	12	259

Tabela 4		Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:			Liczba osób
		dobrze	ani dobrze, ani źle	źle	
		%	%	%	
Ogółem		53	41	6	1033
Płeć	Mężczyźni	52	42	5	488
	Kobiety	54	39	7	545
Wiek	18–24 lata	80	19	1	80
	25–34	69	30	1	200
	35–44	64	33	3	194
	45–54	49	43	7	157
	55–64	38	52	9	186
	65 lat i więcej	35	53	11	215
Miejsce zamieszkania	Wieś	49	43	8	413
	Miasto do 19 999	54	44	2	149
	20 000 – 99 999	56	38	6	202
	100 000 – 499 999	56	36	8	164
	500 000 i więcej mieszk.	63	34	2	104
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	32	57	10	203
	Zasadnicze zawodowe	42	49	9	252
	Średnie	56	40	4	316
	Wyższe	78	20	3	261
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	81	16	2	100
	Średni personel, technicy	75	25		41
	Pracownicy adm.-biurowi	72	25	3	65
	Pracownicy usług	62	37	1	84
	Robotnicy wykwalifikowani	54	43	2	134
	Robotnicy niewykwalifik.	39	58	3	46
	Rolnicy	47	51	2	45
	Pracujący na własny rach.	81	19		43
	Bezrobotni	38	45	15	66
	Emeryci	37	51	11	246
	Renciści	18	62	19	57
	Uczniowie i studenci	80	20		48
	Gospodynie domowe i inni	49	46	6	57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	69	30	1	148
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	63	33	4	109
	sekt. pryw. poza rolnict.	64	34	2	264
	prywatnym gosp. rolnym	47	49	4	49
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	34	51	14	121
	Od 650 zł do 999 zł	45	47	7	132
	Od 1000 zł do 1399 zł	46	45	9	151
	Od 1400 zł do 1999 zł	55	40	4	142
	2000 zł i więcej	80	19	1	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	12	39	49	67
	Średnie	24	70	5	443
	Dobre	84	15	1	523
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	56	36	8	47
	Raz w tygodniu	58	37	5	451
	1–2 razy w miesiącu	48	46	5	172
	Kilka razy w roku	47	46	6	226
	W ogóle nie uczestniczy	54	35	10	131
Poglądy polityczne	Lewica	64	32	3	145
	Centrum	56	40	4	263
	Prawica	52	43	5	348
	Trudno powiedzieć	48	42	9	260

Tabela 5		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		61	25	13	1	568
Płeć	Mężczyźni	58	26	14	1	317
	Kobiety	64	24	10	1	251
Wiek	18–24 lata	78	11	3	7	29
	25–34	66	24	10		149
	35–44	61	26	13	1	166
	45–54	54	29	16	2	121
	55–64	54	30	15	1	86
	65 lat i więcej	66	7	17	10	18
Miejsce zamieszkania	Wieś	59	28	12	1	219
	Miasto do 19 999	63	15	20	3	80
	20 000 – 99 999	64	23	13	1	120
	100 000 – 499 999	60	31	8		95
	500 000 i więcej mieszk.	61	24	10	4	54
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	56	17	24	3	43
	Zasadnicze zawodowe	55	28	16	1	145
	Średnie	63	27	10	1	180
	Wyższe	65	24	10	2	199
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	65	24	9	1	99
	Średni personel, technicy	62	25	14		40
	Pracownicy adm.-biurowi	57	30	12		65
	Pracownicy usług	70	19	11		84
	Robotnicy wykwalifikowani	68	17	15		133
	Robotnicy niewykwalifik.	56	27	12	5	46
	Rolnicy	22	59	17	3	44
	Pracujący na własny rach.	63	23	14		42
	Bezrobotni		49	51		3
	Emeryci	73			27	6
	Renciści		100			1
	Pracuje w:	Uczniowie i studenci	74		11	15
inst. państw., publicznej		66	18	15	1	146
spółce właścicieli prywatnych i państwa		68	24	7	1	109
sekt. prywatnego poza rolnictwem		62	24	13	1	264
Dochody na jedną osobę	prywatnym gosp. rolnym	24	55	17	4	49
	Do 649 zł	55	19	23	4	46
	Od 650 zł do 999 zł	45	28	24	2	64
	Od 1000 zł do 1399 zł	58	33	10		72
	Od 1400 zł do 1999 zł	75	11	13	1	78
Ocena własnych war. mater.	2000 zł i więcej	63	27	8	1	119
	Złe	20	27	48	6	25
	Średnie	52	32	14	1	217
Udział w prakt. religijnych	Dobre	70	20	9	1	326
	Kilka razy w tygodniu	60	15	13	11	13
	Raz w tygodniu	62	23	14	1	243
	1–2 razy w miesiącu	62	27	10	1	93
	Kilka razy w roku	55	28	16		146
Poglądy polityczne	W ogóle nie uczestniczy	68	26	4	2	69
	Lewica	65	25	10		88
	Centrum	60	22	15	3	160
	Prawica	58	28	13	0	183
	Trudno powiedzieć	63	24	12	1	129

Tabela 6		Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?				Liczba osób
		Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		24	44	23	9	1032
Płeć	Mężczyźni	21	47	24	8	487
	Kobiety	25	41	23	11	545
Wiek	18–24 lata	18	59	15	8	80
	25–34	22	50	23	6	200
	35–44	27	40	29	4	194
	45–54	17	53	20	11	156
	55–64	21	46	26	7	186
	65 lat i więcej	31	27	22	20	215
Miejsce zamieszkania	Wieś	25	47	17	10	412
	Miasto do 19 999	22	39	29	10	149
	20 000 – 99 999	21	44	26	9	202
	100 000 – 499 999	22	45	28	6	164
	500 000 i więcej mieszk.	25	36	28	11	104
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	30	35	16	19	203
	Zasadnicze zawodowe	24	44	23	9	252
	Średnie	20	49	24	7	316
	Wyższe	22	44	29	5	260
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	23	41	28	7	99
	Średni personel, technicy	29	45	25	1	41
	Pracownicy adm.-biurowi	14	48	34	4	65
	Pracownicy usług	19	49	28	4	84
	Robotnicy wykwalifikowani	20	50	25	6	134
	Robotnicy niewykwalifik.	27	42	18	13	46
	Rolnicy	20	48	22	9	45
	Pracujący na własny rach.	18	45	34	3	43
	Bezrobotni	29	55	12	4	66
	Emeryci	32	32	20	16	246
	Renciści	20	45	20	16	57
	Uczniowie i studenci	21	59	14	5	48
	Gospodynie domowe i inni	14	44	25	17	57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	20	46	27	6	147
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	23	49	26	3	109
	sekt. pryw. poza rolnict.	21	46	27	6	264
	prywatnym gosp. rolnym	20	46	22	12	49
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	18	40	22	20	121
	Od 650 zł do 999 zł	24	49	19	9	132
	Od 1000 zł do 1399 zł	26	47	17	10	151
	Od 1400 zł do 1999 zł	28	40	25	6	142
	2000 zł i więcej	25	40	32	3	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	17	37	33	13	67
	Średnie	22	44	23	11	443
	Dobre	26	45	22	7	521
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	46	24	18	12	47
	Raz w tygodniu	31	41	19	9	451
	1–2 razy w miesiącu	18	54	18	9	172
	Kilka razy w roku	17	44	31	8	226
	W ogóle nie uczestniczy	11	48	32	10	131
Poglądy polityczne	Lewica	7	45	45	3	145
	Centrum	15	49	28	7	263
	Prawica	43	36	15	6	348
	Trudno powiedzieć	17	47	18	18	260

Tabela 7		Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub w okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:					Liczba osób
		bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	nie można znaleźć żadnej pracy	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		7	52	31	6	4	1033
Płeć	Mężczyźni	6	53	30	6	5	488
	Kobiety	7	51	32	6	4	545
Wiek	18-24 lata	3	61	25	5	5	80
	25-34	9	63	24	4		200
	35-44	9	60	23	4	4	194
	45-54	6	51	36	5	1	157
	55-64	6	44	41	6	4	186
	65 lat i więcej	4	37	36	12	12	215
Miejsce zamieszkania	Wieś	4	46	39	8	3	413
	Miasto do 19 999	4	43	33	14	6	149
	20 000 – 99 999	6	55	32	4	3	202
	100 000 – 499 999	12	65	16	2	6	164
Wykształcenie	500 000 i więcej mieszk.	14	60	16		10	104
	Podstawowe / gimnazjalne	5	29	44	13	10	203
	Zasadnicze zawodowe	7	49	34	7	3	252
	Średnie	6	59	29	4	3	316
Grupa społeczna i zawodowa	Wyższe	9	63	21	3	4	261
	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	10	55	25	5	4	100
	Średni personel, technicy	6	62	27	4		41
	Pracownicy adm.-biurowi	8	60	28	2	2	65
	Pracownicy usług	3	73	20	4	1	84
	Robotnicy wykwalifikowani	9	55	30	5	2	134
	Robotnicy niewykwalifik.	5	62	20	4	9	46
	Rolnicy	5	49	40	6		45
	Pracujący na własny rach.	21	60	16		3	43
	Bezrobotni	6	46	40	7	1	66
	Emeryci	4	40	38	10	8	246
	Renciści	1	25	52	9	13	57
	Uczniowie i studenci	10	59	21	5	6	48
	Gospodynie domowe i inni	5	55	30	6	4	57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	7	52	31	5	6	148
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	13	53	32	2	1	109
	sekt. pryw. poza rolnict.	8	67	20	3	2	264
	prywatnym gosp. rolnym	5	46	39	8	2	49
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	7	43	34	12	4	121
	Od 650 zł do 999 zł	3	44	39	9	4	132
	Od 1000 zł do 1399 zł	5	49	31	10	4	151
	Od 1400 zł do 1999 zł	10	49	30	4	7	142
	2000 zł i więcej	9	67	16	3	5	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	3	37	43	15	2	67
	Średnie	4	48	36	7	6	443
	Dobre	9	57	26	4	4	523
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	9	40	36	7	9	47
	Raz w tygodniu	7	50	31	7	5	451
	1-2 razy w miesiącu	5	51	37	7	1	172
	Kilka razy w roku	5	55	32	3	5	226
	W ogóle nie uczestniczy	11	57	21	5	6	131
Poglądy polityczne	Lewica	11	56	23	6	4	145
	Centrum	7	55	26	7	6	263
	Prawica	7	54	32	4	4	348
	Trudno powiedzieć	4	44	39	8	5	260

Tabela 8		Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		26	70	4	568
Płeć	Mężczyźni	25	71	4	317
	Kobiety	27	68	5	252
Wiek	18–24 lata	33	66	2	28
	25–34	24	75	1	149
	35–44	20	74	6	167
	45–54	28	67	5	121
	55–64	33	61	6	86
	65 lat i więcej	30	66	5	18
Miejsce zamieszkania	Wieś	21	74	6	219
	Miasto do 19 999	26	71	3	80
	20 000 – 99 999	35	60	5	120
	100 000 – 499 999	27	71	2	95
	500 000 i więcej mieszk.	24	74	2	54
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	31	59	10	43
	Zasadnicze zawodowe	26	71	3	145
	Średnie	25	70	4	180
	Wyższe	25	71	3	200
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	29	66	5	99
	Średni personel, technicy	18	79	3	41
	Pracownicy adm.-biurowi	17	80	3	65
	Pracownicy usług	30	70	1	84
	Robotnicy wykwalifikowani	27	69	4	133
	Robotnicy niewykwalifik.	35	55	10	46
	Rolnicy	17	81	2	44
	Pracujący na własny rach.	23	69	7	42
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	23	72	6	147
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	26	71	3	109
	sekt. pryw. poza rolnict.	29	67	4	264
	prywatnym gosp. rolnym	17	81	2	49
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	31	58	11	46
	Od 650 zł do 999 zł	27	72	2	64
	Od 1000 zł do 1399 zł	19	75	6	72
	Od 1400 zł do 1999 zł	32	66	2	78
	2000 zł i więcej	21	75	4	119
Ocena własnych war. mater.	Złe	46	51	3	25
	Średnie	28	65	7	218
	Dobre	23	75	2	325
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	35	59	7	13
	Raz w tygodniu	24	72	4	243
	1–2 razy w miesiącu	23	73	4	93
	Kilka razy w roku	26	68	6	146
	W ogóle nie uczestniczy	33	65	2	69
Poglądy polityczne	Lewica	32	62	6	88
	Centrum	21	75	3	159
	Prawica	24	73	3	183
	Trudno powiedzieć	26	68	6	130